

MARIN PELAIĆ

TROJANSKA STOLICA

Ideja je, nakon što ju je Odisej, kralj Itake, detaljnije pojasnio, zvučala sasvim dobro.

„Ma čekaj“, bio je još malčice zbunjen Ahil, grčki junak. „Kako misliš – *sakrit ćete se u drvenom konju?!*“

„Eto, baš tako“, reče samozadovoljno Odisej. „Trojance uvjerimo da se radi o poklonu i da smo mi otišli. A mi ćemo biti u konju. Oni će konja unijeti unutar gradskih zidina. Mi ćemo pričekati da se izopijaju i kad padne mrak, a oni zaspu, mi samo izađemo, pokokamo ih i – osvojili smo grad!“

Ideja je, nakon što ju je Odisej, kralj Itake, detaljnije pojasnio, zaista zvučala skroz u redu. Dobro, mogla je doći ranije, jer Grci već deset godina bezuspješno opsjedaju Troju; ali ajde, bolje ikad, nego nikad.

Ideja je, potvrdio bi vam baš svaki od četrdeset grčkih vojnika, da ste ga pitali dok se pentrao u drvenog konja, uistinu briljantna. Štoviše, narugao bi se vašoj skeptičnosti onog trenutka kad su Trojanci, naivni kao francuske sobarice, unijeli konja u grad. I prvih par sati svatko je od njih u sebi blagoslivljao Odisejevo lukavstvo. Sve dok u njima nisu počeli vriti nešto drugačiji procesi.

„Leonte“, obrati se svom suborcu potihom ratnik Demofon, „moram u WC.“

„A?“, odvrati u nevjerici Leont.

„Idem u WC“, ponovi šaptom Demofon.

„WC? Ovdje nema WC-a“, reče Leont, kao da se to razumije samo po sebi.

„Molim?!“ zasikće Demofon. „Kako nema?“

„Nema. Zato smo se i išli svi popišati prije nego smo se popeli.“

„Ma lako za pišanje“, reče Demofon tugaljivo. „Meni treba *broj dva*.“

Leont se zasmijulji. „Onda ti ne bih volio biti u koži.“

„Ni ja u tvojoj“, reče Demofon.

„Zašto?“

„Jer si stisnut pored mene.“

„Demofone, ne budi idiot! Suzdrži se!“

Komešanje u stražnjem dijelu konja nije prošlo neopaženo.

„Što se događa tamo?“ upita nešto glasnijim šaptom Odisej.

„Meni treba u WC“, odgovori glas, ali ovaj je pripadao Peneleju.

„Eto!“ javi se i Demofon. „Nisam jedini!“

„Ma kakvi jedini!“ ubaci se i Antimah s prednje strane.

„Ljudi, što je vama?“ vikne bijesno Odisej. „Na važnom smo zadatku!“

„Što je *nama*?“ oglasi se Demofon. „Pitajte to radije onog genijalca koji je za ručak pred ovako važnu misiju pripremio školjke!“

„Ja krivim štrudl s Krete“, reče Penelej.

„Budale!“ podvikne opet Odisej. „Hoćete li da nas Trojanci otkriju i sve propadne zbog vaše probave?“

„Pošteno govoreći“, reče Leont, „ako moram još pola sata biti izložen Demofonovim vjetrovima, radije bih da me ubiju Trojanci.“

„Kreteni!“ reče Odisej sad već potpuno crven u licu. „Obratite se bogovima za pomoć!“

„A je li?“ reče zajedljivo Antimah. „A koji je točno bog zadužen za ovu sferu?“

„Čuj“, odvrati Leont, „Eol je bog vjetrova.“

„Zeusa mi“, oglasi se Odisej, „zar ne možete niti na par sati biti dostojni suborci našeg heroja Ahila?!“

„Lako je njemu“, reče Demofon. „Njemu je samo peta problem. Može nemati stolicu tri mjeseca i biti pun govana, opet mu neće biti ništa.“

„Ma čekajte“, javi se Leont, „koja je priča s Ahilom i petom?“

„Ne znaš? Pa to mu je jedino ranjivo mjesto!“

„ŠUTITE!“ drekne Odisej.

„To objašnjava zašto nije trepnuo kad sam ga onomad slučajno kresnuo falangom sred međunožja“, reče Leont.

„I zašto je onako popizdio kad sam mu uklizao dok smo igrali nogometolis“, doda Antimah.

„Onda bismo mogli reći“, reče Leont svečanim tonom, „da je nedostatak WC-a ustvari Ahilova peta ovog plana.“

Unutrašnjost konja ispuni grlen smijeh.

„Čekajte ljudi, sad ozbiljno“, javi se smrtno ozbiljnim glasom Penelej. „Je li vi to želite reći da vjerujete da Ahil, kao polubog, mora obavljati nuždu?“

„Imaš pravo“, reče Demofon. „Ja ga nikad nisam vidio kako piša.“

„To je onda dokaz da polubogovi to ne rade“, ubaci se Leont, „budući da je poznato da ti, Demofone, rado promatraš svakoga tko ode obaviti nuždu.“

Smijeh pomiješan Odisejevim psovkama opet ispuni unutrašnjost konja. Demofon ošamari Leonta. Leont udari Demofona šakom u trbuh i njegova crijeva popuste. Ubrzo dođe do lančane reakcije. U roku od nekoliko minuta, barem pola od junaka koji su u svojim rukama imali sudbinu Grčke, Troje i cijelog antičkog svijeta, nisu u svojim rukama imali kontrolu nad vlastitim crijevima; školjkama, kretskim štrudlom ili što god je već bilo uzrokom jedne od najupečatljivijih grčkih tragedija do danas.

Nekoliko sati kasnije, mrak je obavio Troju. Trojanci, opijeni mišlju o pobjedi i slatkim vinom, pozaspali su po ulicama svog grada. Bio je to trenutak koji se čekao.

No, oni koji su ga čekali, nisu ga dočekali. Jer, unutar impresivnog drvenog konja, četrdeset je heroja, predvođenih Odisejem, kraljem Itake, ležalo pokošeno nesnosnim smradom. Kiklope,

meduze i minotaure se nekako i da preživjeti. Simultano pražnjenje dvadesetak grčkih muževa – baš i ne.

Trojanci koji su spavali naokolo, nikad se nisu probudili. Iz otvora na konju tijekom noći isparavao je plin, poguban za ikakav oblik života.

Prva velika grčka tragedija bila je ispisana. Bolje ne reći čime. Zabilježio ju je Homer. No, u Društvu grčkih književnika nisu bili oduševljeni.

„Daj Homere“, rekli su mu tamo, „ne možemo ovo objaviti. A da ti to malo izmijeniš? Ono, da su naši izašli iz konja, tako nešto? Onda možemo složiti i nastavak; evo ovaj Odisej, kasnije on nešto luta naokolo, tako nešto, važi?“

Homer je pristao. Priča o upotrebi, spontanij doduše, ali ipak prvoj upotrebi biološkog oružja, ostala je neispričana. Tek je prorok koji je Trojance bio upozoravao da je poklon zamka, s neskrivenim zadovoljstvom ustvrdio: „Boj se Grka i kad darove nose!“